

ENVIROMESTO 2019 - NITRA

A. Prechod na zelené a obehové hospodárstvo

A.2. Separovaný zber + Senzorický systém

Systémy zberu vyseparovaných komodít z KO:

1. kontajnermi 1100 l, zvonmi a veľkoobjemovými polopodzemnými kontajnermi na sídliskách a v meste
2. vrecovým spôsobom v okrajových častiach mesta z rodinných domov
3. celoročne na ZŠ a MŠ formou súťaže
4. individuálny dovoz od občanov na Zberné dvory

Veľkoobjemové polopodzemné kontajnery:

- Celkovo: 229 kontajnerov
- Senzory: DoubleSensor
- Prenos dát: GSM (MESH)/IoT Lora
- TKO: 90 ks
- Plasty: 46 ks
- Sklo: 47 ks
- Papier: 46 ks

Senzorický systém: SENSONEO – riešenie pre sledovanie množstva odpadu v kontajneroch prostredníctvom ultrazvukových senzorov: Redukcia nákladov, emisií, optimalizácia logistiky, na základe online indikátorov stavu naplnenosti kontajnerov.

A. Prechod na zelené a obehové hospodárstvo

A.3. Zber komunálneho odpadu - infokampaň

Mesto Nitra v spolupráci s Nitrianskymi komunálnymi službami každý rok pri príležitosti distribúcie výmerov miestnych daní pripája pre obyvateľov i informačný leták o nakladaní s komunálnym odpadom. Letáková kampaň je týmto spôsobom prístupná všetkým domácnostiam v Nitre /cca. 45 000/. Leták informuje o triedení komunálneho odpadu, o harmonograme triedeného zberu odpadu, o zberných dvoroch v Nitre, o zbere bioodpadu a ďalších aktivitách, informáciách, kontaktoch, webových stránkach a pod. Kampaň má za cieľ zvýšiť podiel zhodnocovania komunálneho odpadu prostredníctvom triedenia, a teda chrániť životné prostredie

PAPIER

ANO
Papierem:
papier, čisté obaly, škatule, kartóny, lepenka, noviny, časopisy, knižky, kancelársky papier, zošity, reklamné letáky, obaly, papierové vrecká

Pred triedením je potrebné odstrániť tvrdú väzbu z knih, plastové a kovové časti zo zakladačov a obalov, plastové obaly používané pri balení (napr. časopisy, letáky). Nie je potrebné odstraňovať kovové sponky z papiera (časopisy, zošity).

NIE
zmesky, zmesky sklenených pohárov, tvrdé vlnité keramiky, zmesky, zmesky keramiky, vlnité zmesky potravinárskych, potravinárskych vreckov, hyperoksidizovateľných potravín, potravinárskych vreckov, hyperoksidizovateľných potravín, potravinárskych vreckov, hyperoksidizovateľných potravín, potravinárskych vreckov, hyperoksidizovateľných potravín

PLASTY

ANO
PET fľaše z minerálnych vôd a nealkoholických nápojov, akvizíty, tekutých pracích prostriedkov, čistiacich prostriedkov, šampónov a ľahé bytovej a ľahé bytovej kozmetiky, plastové tašky, fľaše, čisté plastové obaly, napr. z destilovanej vody, kvapaliny do ostrekovačov

UPOZORNENIE: do žltých nádob a vriec môžete vkladať aj kovové obaly a viaceré druhy - tetrapaky (napr. od mlieka a džúsov)

Dajte, aby ste obaly pred vhođením do nádoby stlačili. Obaly od mliečnych výrobkov podľa možnosti vypláchnite primeraným množstvom vody.

NIE
znečistené plasty, obaly zo stravy, obedové krabičky, plastové nádoby a obaly od chemikálií, olejov /aj jedlých/ a ropných látok, jogurtové viečka, obaly od nebezpečných látok, lixiuam, guma, mofitan, obaly od mäsa, sery od ovocia, biele od žuaviek či liekov, staviteľný materiál z plasty

SKLO

ANO
nevrätne obaly zo skla od nápojov - všetky farby, poháre, sklenené nádoby a obaly, ľahé sklo, obaly zo skla z ľahkej a bytovej kozmetiky, sklenené čipy

NIE
porcelán, keramika, fľaše od chemikálií, zhadli, drôtové sklo, autobatky, japonské sklo, vrchnáky, vlnka, korky, gumy, zátky, TV obrazovky

BIOODPAD

Sam prosím vkladať:
zberné bioodpady
- mäso, šišky, kvásky, rezané bez stuhiek a drôtov
- vypratať bušiny
- drôtové vrecká z prečisťovania línov a strasov
- strasový kôra, hobliny, páry a popol /nie chemicky upravené dresy/, šišky
- odpady z bistenia ovocia a zeleniny, ktoré neprešli tepelnou úpravou
- prázdné ovocie a zelenina

Sam nepatria:
- maso, mliečne výrobky a iné odpady živočíšneho pôvodu
- tekuté odpady z tepelnej úpravy potravín /pečivo, omáčky/
- oleje, potraviny v obaloch
- komunálny odpad
- nebezpečné odpady

Spoločnosť NKS sa stala víťazom súťaže spoločnosti Microsoft v kategórii Verejná správa a rozvoj moderného mesta.

ZMENY VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁKONA

č. 78/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- Číslo 3, §. 20b stanovuje zberu v meste Nitra: 2-1
- Číslo 3, §. 20b stanovuje zberu v meste Nitra: 2-1
- Číslo 3, §. 20b stanovuje zberu v meste Nitra: 2-1
- Číslo 3, §. 20b stanovuje zberu v meste Nitra: 2-1

Pokiaľ s istotou neviete, ktorú nádobu použijete, pozrite sa na recyklačný symbol na obale alebo výrobku.

DAJTE PREDNOSŤ VÝROBKOM OZNACENÝM

5 sklenených pohárov stačí na výrobu vlny

10 časopisov sa môže zmeniť na krabicu na TV

z 30-tich PET fliaš môže byť vytvorená flisová bunda

Triedený zber v meste Nitra sa vykonáva nasledovnými spôsobmi:

VRECOVÝ ZBER (rodinné domy)

- obaly z plastov, kovové obaly, viaceré druhy - tetrapaky (36 vrecia)
- papier (modré vrecia)
- Zber podľa uvedeného harmonogramu

KONTAJNEROVÝ ZBER (súdielka, obytné zóny, centrum Nitra). Termíny triedeného zberu plastov, papiera a skla kontajnerovým zberom:

- vývoz 1100 l žlté nádoby na plasty a modré nádoby na papier - 2 x 7 dní
- vývoz 1100 l zelené nádoby na sklo - 1 x 14 dní

B. Ochrana prírody a krajiny, zelená infraštruktúra

B.1. Zber komunálneho odpadu - infokampaň

1/ Rozsah zadania – Katastrálne územie mesta Nitra

- Definovanie riešeného územia
- Vyhodnotenie aktuálnosti disponibilných ÚPD a iných rozvojových koncepčných materiálov z pohľadu manažmentu sídelnej zelene
- inventarizácia disponibilných štúdií, projektov a posúdenie ich aktuálnosti

2/ Prieskumy a rozboru prírodného prostredia mesta Nitra

- prírodné a socio-ekonomické podmienky mesta Nitra
- MÚSES, jeho aktuálnosť
- urbanistická koncepcia mesta Nitra
- charakteristika mestských častí z pohľadu zelene, dostupnosti a miestnych špecifik
- historický vývoj sídla a sídelnej zelene
- súčasný stav kvality životného prostredia

3/ Prieskumy a rozboru zelene zastavaného územia mesta

- metodika
- definovanie kategórií sídelnej zelene z pohľadu veľkosti, kompozície a konfigurácie prvkov /park, menšie parkové plochy, areálová zeleň, stromoradia, priemyselná zeleň a pod./
- hodnotenie plôch zelene – v zmysle zvolenej metodiky so zameraním najmä na kategóriu, druh, funkciu, kompozíciu, pôvodnosť, interakciu s okolím, väzbu na MÚSES, nárokov na údržbu
- bilancie plôch zelene v jednotlivých mestských častiach
- hodnotenie porastov zelene a zhodnotenie súčasného stavu zelene vybraných zelených parkových plôch v meste
- prehľad uličných koridorov a stromoradií
- sídlisková zeleň
- zeleň nových obytných súborov
- rekreačná vybavenosť mesta z pohľadu kvality zelene
- zeleň sakrálnych objektov a pohrebísk
- zeleň školských a predškolských areálov
- zeleň zdravotných zariadení
- brehové porasty rieky Nitra a menších vodných tokov a plôch na území Nitra

4/ Návrhová časť

- Regenerácia vybraných zelených plôch
- Výsadba zelene na nových územiach
- Návrh výsadiel zelene v jednotlivých mestských častiach podľa jednotlivých kategórií
- Odporúčaná druhová skladba drevín
- pasportizácia plôch pre náhradné výsadby vo vybraných územiach sídla
- Návrh intenzitných tried údržby zelene v správe mesta Nitra a návrh jej rajonizácie na území mesta
- Posúdenie a návrh modelového systému manažmentu údržby sídelnej zelene
- definovanie postupov pri posúdení zdravotného stavu drevín a návrhu na asanáciu v závislosti od významnosti a lokalizácie v sídle
- optimalizácia interných postupov v rámci investičného procesu s cieľom budovania nových výsadiel v meste v rámci investičných akcií mesta
- definovanie kategórie indexu zelene a jej využiteľnosti v územnoplánovacom procese

5/ Mapové a iné grafické výstupy a prílohy

B. Ochrana prírody a krajiny, zelená infraštruktúra

B.2. Grantová schéma Mením Moje Mesto

V roku 2018:

- Výška grantu: 50 000€
- Termín vyhlásenia grantu: 05.03.2018
- 2 kategórie: Verejné priestranstvá / IT a multimédia
- Počet prihlásených projektov 24 / 3
- Počet projektov postupujúcich do online hlasovania: 21 / 3
- Začiatok online hlasovania: 23.04.2018
- Ukončenie online hlasovania: 18.05.2018
- Celkový počet hlasov: 7238 !!!
- Počet úspešných projektov: 10 / 2
- Termín odovzdania grantových šekov: 18.05.2018
- Realizácia projektov: do 15.11.2018

V roku 2019:

Cieľom grantového programu **Mením Moje Mesto** je podporovať inovatívne verejnoprospešné aktivity a kreatívne nápady občanov mesta Nitra v rôznych oblastiach, ktoré prispievajú ku skvalitneniu života v meste a vychádzajú z potrieb a záujmov jeho občanov. Tento program je financovaný z participatívneho rozpočtu mesta Nitra a administrovaný v spolupráci s Nitrianskou komunitnou nadáciou. Znamená to, že samotní občania predkladajú svoje projekty, rozhodujú o ich realizácii formou hlasovania a realizujú ich na základe dobrovoľnej práce. Na rok 2019 vyčlenilo mesto Nitra na jeho realizáciu sumu 80 000 €. V rámci grantovej výzvy programu MMM 2019 mohli predkladatelia prihlásiť svoje projekty z nasledovných oblastí: **vzdelávanie, sociálna oblasť a ochrana zdravia, aktivizácia mladých ľudí i seniorov, aktívna kultúra a zachovanie kultúrnych hodnôt, ochrana životného prostredia, rozvoj cestovného ruchu, verejné priestory či športové aktivity pre verejnosť**. Grantová výzva bola uzatvorená 18.3. 2017. Do výzvy sa prihlásilo celkovo 67 projektov. Na základe odporúčania odbornej komisie, zloženej zo zástupcov mesta a NKN, do hlasovania postúpilo **57 z nich**. Prostredníctvom hlasovania bolo napokon vybraných 21 projektov, z toho 6 bude podporených priamo Nitrianskou komunitnou nadáciou.

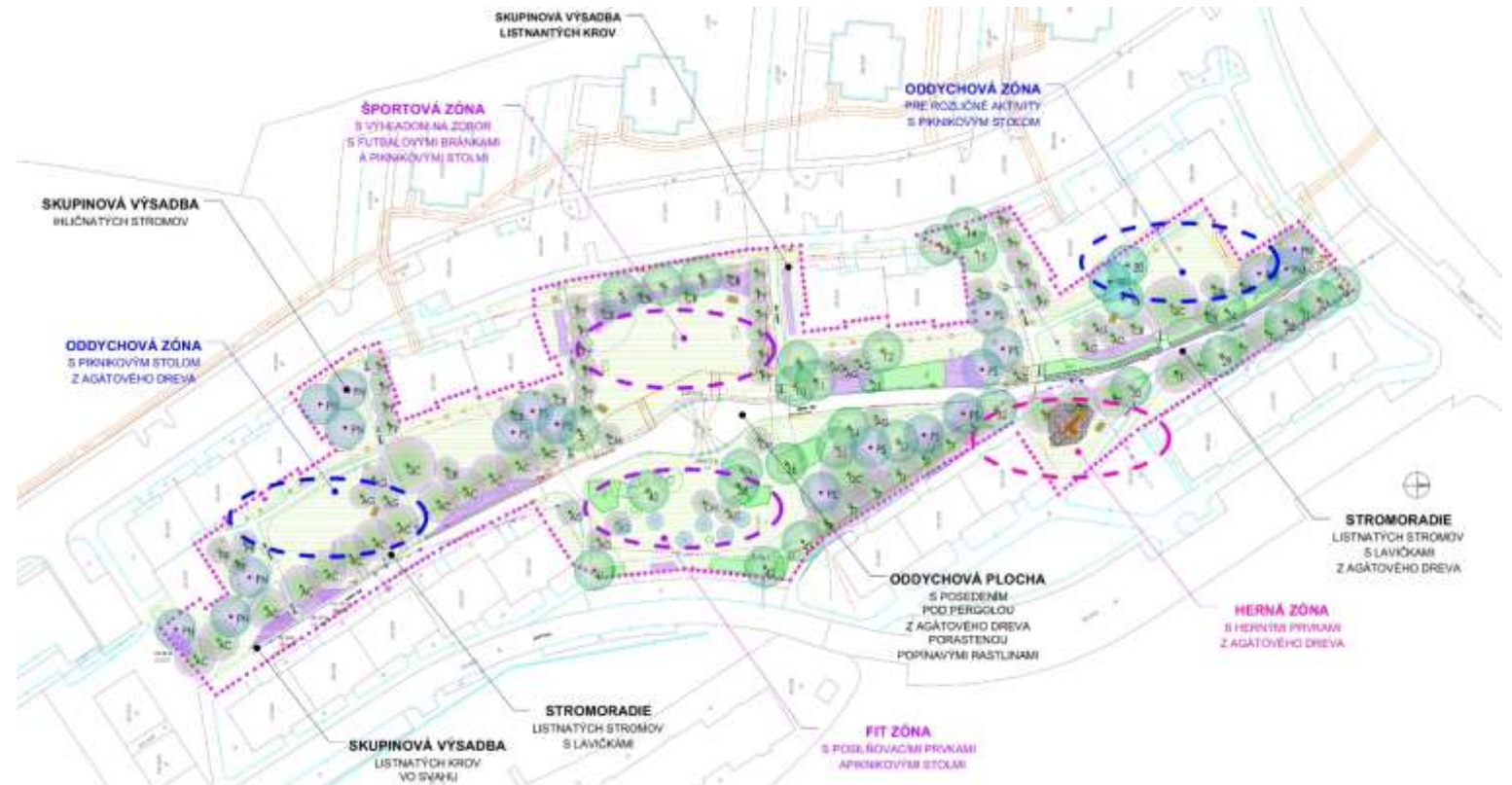

B. Ochrana prírody a krajiny, zelená infraštruktúra

B.3. Revitalizácia prvkov zelenej infraštruktúry v meste Nitra

Mesto Nitra v roku 2018 - 2019 z prostriedkov ERDF OP IROP zabezpečuje revitalizáciu 5 vnútroblokových sídliskových priestorov /Popradská – Kmeťova ul., Mikovíniho ul., Párovská ul., Hviezdna ul., Tokajská ul./, 2 parkových priestorov /Nový a Spojovací park, Brezový háj/ a regeneráciu mestského lesa /Borina v Nitre/. Všetky uvedené projekty sa ťažiskovo sústreďujú na ošetrovanie a obnovu prvkov zelenej infraštruktúry, najmä stromovej vegetácie, výsadby nových drevín, krov a bylín a taktiež na manažment zrážkovej vody formou vodozadržných opatrení. Celkovo bude v rámci projektov vysadených niekoľko tisíc stromov a krov, upravia sa systémy biotechniky trávnikov a zmení sa prístup ku zrážkovej vode v území. Všetky opatrenia budú mať priaznivý vplyv na zdravie a psychickú pohodu obyvateľov a zároveň sa predĺži životnosť zelených plôch v meste z pohľadu druhového zloženia a prevádzkovej bezpečnosti.

V rámci regenerácie Mestského lesa Borina sa na projektovej príprave podieľal i Lesný hospodár, ktorý okrem zásad súladu s Lesným hospodárskym plánom navrhol i druhové zloženie drevín a etapizáciu ich výsadiel.

C. Ochrana ovzdušia

C.2. Meteostanice a monitoring kvality ovzdušia

Cieľom projektu je implementácia 10 meteo staníc rozmiestnených po meste do vybraných oblastí – mestské parky, priemyselné zóny, časti mesta s vysokou koncentráciou motorových vozidiel po dohode s mestom na vopred vytypované stožiare, ktoré sú v rámci mesta už usadené a plnia aktuálne iný účel.

Implementáciou meteo staníc získa mesto relevantné údaje o znečistení ovzdušia v monitorovaných oblastiach. Okrem čistoty ovzdušia budú stanice posielat' sadu ďalších meteo dát (teplota, zrážky a pod.), ktoré budú využiteľné aj laickej verejnosti. Prínosom riešenia je hlavne prístupnosť nameraných dát predovšetkým relevantným útvarom mesta, v prípade záujmu aj štátnym inštitúciám a ústavom zaoberajúcim sa diagnostikou ovzdušia pre vedecko výskumné účely, a samozrejme aj samotným občanom mesta. Okrem prístupu k samotným dátam, projekt prináša možnosť ich využitia pre akékoľvek urbanistické, dopravné a environmentálne plánovanie na úrovni mesta (ako vypracovanie dokumentov Mestskej adaptačnej stratégie na zmenu klímy a Plánu udržateľnej mestskej mobility), župy či štátu a kvalifikované prijímanie rozhodnutí, majúcich za následok kvalitu ovzdušia, na základe reálnych dát a komunikáciu mesta s občanmi a riešenie najzávažnejších klimatických problémov v meste Nitra.

C. Ochrana ovzdušia

C.3. Budovanie cyklotrás pre mesto Nitra

Cyklistická infraštruktúra zároveň vytvára podmienky pre zvyšovanie zdravia populácie prostredníctvom zlepšovania kvality ovzdušia a aktívnych pohybových aktivít obyvateľov.

V 1. kole výzvy na zvyšovanie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej) na celkovom počte prepravených osôb cez Integrovaný regionálny operačný program získalo mesto Nitra finančný príspevok vo výške 3,7mil EUR. Celkovo so spolufinancovaním Mesta Nitry, tak pribudnú cyklotrasy spolu za 3,893 mil. EUR (13,83 km). V zmysle spracovanej projektovej dokumentácie budú realizované nasledovné cyklotrasy: Cyklotrasa II. etapa – Tr. A. Hlinku – Dlhá ulica, Cyklotrasa Wilsonovo nábrežie – Univerzitný most- Mostná ulica – Jesenského ulica, Cyklotrasa Klokočina – Borina – Holého – Autobusová stanica, Cyklistický chodník Nitra – Vrábľa I. a II. etapa a Cyklotráska cez rieku Nitra. Momentálne prebieha proces verejného obstarávania a prvé projekty vstúpia do realizácie už tento rok. V ďalšom kole žiadostí mesto Nitra plánuje podať ďalšie 3 projekty cyklotrás (Mlynárce – Diely – Klokočina, Nitra – Dražovce a Autobusová stanica – Štúrova ulica), čím prepojí širšie centrum mesta s priemyselnými parkami a umožní tak svojim obyvateľom dochádzku do zamestnania. V druhej etape sa vybudujú 3 cyklotrasy v hodnote 2,7 milióna €. **Spolu v prvej a druhej etape sa vybudovalo / vybuduje 20,1 km nových cyklotrás.**

Mesto Nitra zároveň v spolupráci so spoločnosťou Arriva implementovalo systém zdieľaných bicyklov v počte 70 bicyklov na 7 stanovištiach v centre mesta, univerzitách a parkoch.

D. Adaptácia a zmierňovanie dopadov zmeny klímy

D.1. Mestská adaptačná stratégia na zmenu klímy

Mesto Nitra v roku 2019 z prostriedkov ERDF OP IROP obstaráva Mestskú adaptačnú stratégiu na zmenu klímy. Adaptačné opatrenia na zmenu klímy v podobe komplexnej, ucelenejestskej stratégie vytvárajú predpoklad na koncepčný koordinovaný postup vo viacerých oblastiach mestského rozvoja. Zahŕňajú plánovacie a implementačné nástroje v rámci investičného procesu mesta, najmä v rámci návodov a postupov pri manažmente a zadržiavaní zrážkovej vody, v oblasti aplikačných nástrojov úpravy a regulácie mikroklimy zastavaných území /tieniace prvky, regulácia relatívnej vzdušnej vlhkosti/, a taktiež v socio-ekonomickej sfére definovaním postupov a informačných aktivít napr. počas vln horúčav.

V dlhodobom horizonte strategický materiál definuje a reguluje vhodné druhy rastlín pre výsadby v mestskom prostredí z pohľadu meniacich sa ekologických a stanovištných podmienok prostredia a tým napomôže koncepčnému prístupu k aplikácii zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v časti ukladania náhradných výsadiel za vyrúbané dreviny, aby sa priebežne upravila druhová a veková štruktúra drevín na území sídla v prospech rastlín rezistentných voči zmene klímy.

V procese posudzovania predložených projektových dokumentácii z pohľadu tvorby a ochrany životného prostredia, strategický dokument ponúkne portfólio regulačných nástrojov na zlepšenie environmentálnych aspektov v sídle prostredníctvom aplikácie alternatívnych foriem zelene v zastavanom území /strešná zeleň, vertikálna zeleň, mobilná zeleň, vegetačné otvory v rámci spevnených plôch a pod./.

D. Adaptácia a zmierňovanie dopadov zmeny klímy

D.2. Hackathon Hlavné Námestie Nitra

V termíne 08. – 10.07.2019 Mesto Nitra organizovalo tvorivý workshop pre odbornú i laickú verejnosť, spojený s verejnými diskusiami na tému zobytnenia a upravenia mikroklímy Svätoplukovho námestia v Nitre prostredníctvom doplnenia tieniacich prvkov, zelene a iných drobných intervenčných opatrení s cieľom prilákania a udržania návštevníkov vo verejnom priestore. V rámci 5 pracovných skupín, zložených z architektov, krajinných architektov, pedagógov, výtvarníkov, študentov a občanov mesta Nitry vzniklo 5 návrhov riešení, z ktorých mnohé nápady môžu slúžiť ako inšpiromat pre zvyšovanie kvality verejného priestoru a úpravy mikroklímy i v iných lokalitách v meste... Celkovo sa intenzívnej trojdňovej akcie zúčastnilo viac ako 40 ľudí vrátane primátora a hlavného architekta mesta. Návrhy varujú od osadenia tieniacich prvkov na námestí, cez využívanie trvalej a mobilnej zelene, revitalizácie parčíka na námestí, až po komplexné riešenia manažmentu a zachytávania zrážkovej vody v území. Zadaním bolo vytvoriť rýchle, finančne a procesne nenáročné riešenia, ktoré bude možné implementovať ešte v priebehu leta 2019.

D. Adaptácia a zmierňovanie dopadov zmeny klímy

D.3. Budovanie infiltračných pásov a extenzívnych trvalkových záhonov

V rámci adaptačných opatrení na zmenu klímy mesto Nitra okrem úpravy druhového zloženia vysádzaných stromov v prospech odolnejších a nenáročnejších druhov buduje i prícestné infiltračné pásy osadené zmiešanými trvalkovými záhonmi. Výsadby sa realizovali na Štefánikovej triede, Palárikovej ulici, Triede Andreja Hlinku, Mostnej ulici a na kruhových objazdoch Hollého, Napervillská a Dolnočermánska. Celkovo v meste za posledných 5 rokov pribudlo 1200m² xerofytných trvalkových výsadiel, ktoré okrem estetického efektu a paše pre opelivý hmyz slúžia ako infiltračné plochy pre retenciu dažďovej vody. V rámci sortimentu prevládajú suchomilné aromatické rastliny, o jarň efekt sa stará výsadba cibuľovín.

LINKY:

<https://www.nkn.sk/nase-programy/menim-moje-mesto>

<https://www.nitra.sk/zobraz/sekcii/projekty-a-granty>

<https://www.nitra.sk/zobraz/obsah/31538>